

moderafløserne, hvis patientens tilstand pludselig forværres, eller hvis et barn kommer noget til ved leg eller på anden måde, afhjælper skaden på forsvarlig vis, indtil der kan skaffes lægehjælp. Selvom husmoderafløserne ikke skal udføre sygeplejearbejde, er de dog i mange tilfælde nødt til at hjælpe patienterne efter anvisning fra læge eller sygeplejerske, og man har derfor fundet det nødvendigt at lade hjemmesygepleje indgå som et led i undervisningen. Et særligt afsnit indenfor dette fag er barselpleje, der i mange både købstad- og landkommuner overlades fuldtud til husmoderafløserne; det offentlige overtager hermed et vist ansvar for den forsvarlige pasning af barsel-patienterne, og jeg kan ikke se rettere end, at en undervisning i barselpleje derfor er absolut påkrævet.

Efter de erfaringer, der er indhøstet, skal jeg udtale som min opfattelse, at et kursus, på 3 mdr. vil være det mest ideelle. De kvinder, der melder sig til at deltage i kursus er gennemsnitlig godt 40 år og har for langt den overvejende dels vedkommende ikke modtaget nogen undervisning, siden de som 14-årige gik ud af skolen; der vil derfor altid gå en vis tid, før de bliver undervisningsstrænede og i stand til at kombinere de forskellige fag. På den anden side har den hidtil benyttede normalplan, der i hoved-trækkene bygger på den plan, der anvendes ved de svenske 3 mdr.s kompletterings-kurser, i praksis vist sig at indeholde visse mindre nødvendige fag. Jeg har derfor som bilag til nærværende redegørelse udarbejdet forslag til en normalplan med et timetal, der muliggør en indskrænkning af kursustiden til 2 mdr. med 7 timers daglig undervisning; men man kunne også tænke sig, at kursus strakte sig over 4 mdr. med 3½ times daglig undervisning, hvilket ville muliggøre, at kursusedtagerne havde en halv dags lønnet arbejde i kursustiden.

Som det vil fremgå af en sammenligning med den hidtil anvendte normalplan, er bl. a. den praktiske undervisning i barnepleje helt slettet. Denne har hidtil været meddelt på børneinstitutioner, fortrinsvis vuggestuer; men det har været vanskeligt at fremskaffe et tilstrækkeligt antal egnede institutioner, der var villige til at påtage sig denne undervisning. Af hensyn til de husmoderafløserne, der i særlig grad er interesse-rede i at få det bedst mulige kendskab til børnepasning, ville jeg foreslå, at man dog opretholdt denne undervisning som et fakultativt led i uddannelsen i form af en 2 ugers volontørtjeneste på børneinstitutioner i umiddelbar tilslutning til kursus.

Som det ofte er anført, er det ikke tilstrækkeligt, at en husmoderafløser er faglig dygtig; den personlige egnethed for arbejdet er lige så vigtig, og den kan man ikke bibringe husmoderafløserne på et kort kursus, selvom en del ledere af husmoderafløsningsforanstaltninger overfor mig har gjort gældende, at husmoderafløserne har fået langt større forståelse af deres opgave i hjemmene gennem uddannelsen. For at sikre sig, at kun egnede kvinder blev optaget på kursus, har man hidtil i videst mulig udstrækning ladet kursusedtagerne arbejde en tid som husmoderafløser før optagelsen. På denne måde er de fagligt og navnlig personligt uegnede blevet sparet for at ofre tid og penge på uddannelsen. Det er mit indtryk, at både husmoderafløserne, ledere af husmoderafløsningen og lærerkræfter på skolerne er enige i denne praksis og gerne så den indført som uomgængelig regel.

I forbindelse med omtalen af de erfaringer, man har gjort med uddannelsen på 3 mdr.s kursus, er der grund til at nævne de 80 timers aftenkursus, der som en overgangsforanstaltning blev oprettet for de husmoderafløserne, der i en længere periode før 1. oktober 1949 havde været knyttet til ordningen som beskæftigelsesforanstaltning. Det er mit indtryk, at deltagerne undervisningsmæssige udbytte af disse kursus har været yderst ringe trods alle bestræbelser for at tilrettelægge en tilgængelig og fattelig undervisning. Deltagerne, der for største delen var ældre kvinder, var trætte efter en lang dags arbejde i andres og eget hjem; det var dem ikke muligt at finde sammenhængen mellem de forskellige fag; ja, i mange tilfælde var det end ikke muligt for dem at holde sig vågne under undervisningen. Med disse erfaringer som baggrund vil jeg derfor mene, at undervisningen bør finde sted indenfor almindelig arbejdstid, altså som dagkursus.

Som det vil fremgå af foranstående, er det mit indtryk, at undervisningen på de dagkursus, der har været afholdt, har haft en direkte gunstig indflydelse på husmoderafløsningsarbejdet. Jeg skal hertil føje, at jeg vil anse uddannelsen for også at have en indirekte betydning ved at knytte husmoderafløserne fastere til arbejdet;